

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset“ Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

ELBESZÉLÉS.
(7. folytatás.)

HAZAJÁRÓ LELKEK.

Írta: **K. Beniczky Irma.**

Egy pillantás a szellemek világába.

LZER örömmel elfogadom szives ajánlatát, — felelt Garami, kezét nyujtva Klári néninek; jobb kezekre nem bízhatnám sebem gyógykezelését, fogadja mélyen érzett hálámat eddigi fáradságáért is. Nagyon jól érzem magam kedélyes hajlékában.

Mikor a mérnök és Vendel bácsi távozott, Juliska is visszasietett munkájához; Aladár odaült a varrógép mellé, kezébe vette Juliska ollóját, ujjaára tüzte gyűszűjét és kedélyesen elbeszélgetett Bukvainéval, ki a másik ablak mellett varrásával foglalkozott. Klári néni elmondta neki egész élettörténetét. Milyen boldogan élt férjével, ki jobb sorsot érdemelt volna értelmiségénél és miveltségénél fogva, mint amilyen egy szegény tanítóé, ő tulajdonkép a tanári pályára készült, de atyja halála megfosztotta minden segélyforrástól s kénytelen volt tanulmányait abbahagyni, egyideig lezkeadásból tengette életét, de betegsége ezt is megnehezítette.

NIKÓ LINA, a Vigszínház művésznője.

— Mikor velem megismerkedett, — így folytatta Klári néni, — megszerettük egymást, elfogadta az épen megüresedett tanítói állást itt a közeli Lehet faluban; mondhatom, hogy minden szegénységünk dacára, nagyon boldogok voltunk és midőn gyermekünk megszületett, azt hittük, hogy már elevenen a mennyországba jutottunk, férjem folyton arról ábrándozott, hogyan fogja nevelni, tanítani, de a halál hirtelen véget vetett terveinek, nekem ugyancsak dolgozni kellett, hogy megélhesünk, de mégis teljesítettem férjem utolsó kívánságát, s anyámhoz vittem Juliskát, hogy itt a városban járjon iskolába, de a sors megint nem engedte, hogy a polgári-iskolát is elvégezhesse, mikor már a negyedik osztályba került volna, meghalt édesanyám s így otthon kellett maradnia, tudom, mennyire fájt az neki, bár sohasem panaszkodott, de atyjától örökölt tudványa más irányt adott törekvéseinek, melynek czélja nem lehetett az, hogy falusi varrónő legyen, de az én aranyösszívü, jógyermekem mindig mosolygó arczczal iparko-

dott sorsomon könnyíteni, már-már beletörődött szegény örömtelen sorsába, midőn a jó falusi nép babonás butasága kizavart minket csendes otthonunkból és itt találtunk menhelyet a kísértetek házában, kik azonban sohasem alkalmatlankodnak.

— Bizony, bizony, Klári néni — megengedi, hogy én is így szólítsam? — mondta Garami őszinte részvétellel; — nehéz terhet gördített a végzet gyöngé vállaira; bámulom, hogy mindennek dacára megőrizte kedélye higgadtságát és derűségét; hány nő, de férfi is, mert az csak olyan mesebeszéd, hogy a férfi lelki ereje többet elbir, mint a nőé, kétségbeesik, elesügged sokkal csekélyebb bajok miatt.

— Lássá, kedves doktor ur, én úgy gondolom és gondoltam már régen, hogy minden embernek egyforma súlyu terhet kell végigcipelnie az életen, arról a jó isten maga gondoskodott! Csakhogy az egyik ügyesebb, mint a másik, ez szépen takarosán összekötözi a batyuját, vállára veti és fütyörészve halad az utján, hogy szinte öröm rá nézni; amaz meg ügyetlen, élhetetlen, a teher boszantja, mindenképen szeretne tőle megszabadulni, nem esomagolja, nem kötözi össze, arra nincs kedve, csakugy veszi a hátára rendetlenül; aztán görnyedten, nyögve csoszog vele tovább; most itt esik le egy darab szomorúság, azt fel kell vennie, ott kandikál, ki egy czafat nyomorúság, amit el akar rejteni, most lelóg egy hosszú czafrang, melybe minduntalan belebotlik, míg végre orra esik. A világ meg kineveti, kerüli, nagyon ritka esetben sajnálkozik fölötte, és még ritkábban segít rajta. — De hát a segítség sem mozditja előre, mert a rendetlen, kuszált csomó teher megint csak visszahuzza s ott van, a hol volt.

Ilyen beszélgetéssel töltötték el az időt, mely azonban mégis hosszúnak látszott Aladárnak; gyakran pillantott az ódon kakukórára, mikor ér már mutatója a hatodik számhoz, mert akkor hazajön Juliska a munkából. Végrevalahára! az ajtó, kinyílt és a leány belépett. Az est folytán elfogultsága lassanként elmúlt, azt kérdezte Aladártól; fáj-e még a sebe, talán jó lenne, ha jeget hozna, hogy a borogatás hidegebb legyen.

Aladár azonban nem engedte, hogy fáradjon, hiszen elég hideg a víz is, sebe már nem is fáj. Midőn ezeket mondta, olyan meleg tekintettel nézett Juliska szemébe, miszerint arca egészen kipirult. Vacsora után Juliska a hálósobába akarta vinni a varrógépet, nehogy a doktor urnak terhére legyen a zakatolása, mert neki még dolgozni kell; de Aladár azt állította: ő épen nagyon szereti hallgatni, odaült a gép közelébe és nézte Juliska fűrgé ujjait és finom arczélének szabályos körvonalait, amint a munka fölé hajolt.

Nyolcz óra után Klári néni azt mondta, hogy most már elég lesz a munkából, a doktor urnak korán kell lefeküdnie, mert szüksége van nyugalomra, hogy a sebe mielőbb begyógyuljon. Juliska még friss vizet hozott be, aztán jó éjt kívánva, háló-

szobájába vonult; Klári néni megvetette az ágyat, bekötötte a sebet és aztán ő is a hálósobába ment.

Künn az udvaron pedig már egy óra óta ide s tova lengett valami ködszerű árnyék: Pancsovics Szvetozár szegény lelke, kit a féltékenység gyötört, s még sem akart onnan távozni. Mennyire irigyelte élő vetélytársát, ki olyan közel ült Juliskához. A nővilág egykori, elkényeztetett kegyenceze most keservesen megbűnhődött mindenért, a mit a női szivek ellen vétett földi létében; szellem létére egy eleven leány ablaka előtt epekedvő, ki még csak nem is sejtette jelenlétét s annál kevésbé törődött vele.

Hanem a buslakodó szellem szive másnap nagyon megkönnyebbült, midőn délután Garami elbucszott Klári nénitől és szép leányától s barátját elkísérte a lakására. De öröme nem tartott sokáig, mert a mint alkonyodott s nem kellett attól tartania, hogy valaki ráismer, a fiatal doktor ismét megjelent a kísértetek házában, hogy Klári néni új kötést tegyen asebre. De a vendég azután még egy jó óráig ott ült és nézte, milyen szorgalmasan dolgozik a két nő. Nagy dobozt hozott finom csemegeivel és gyakran megkínálta őket. Juliska most már nem volt olyan tartózkodó, fesztelenül cseveggett és jóízűn nevetett Aladár tréfás, élcezes megjegyzésein, az pedig úgy vélekedett, magában hogy olyan bajoló, édes csengésű nevetést még nem hallott leányajkról. De komoly dolgokról is társalogtak, Juliska abban is részt vett szerényen és értelmesen.

Aladár ezentul minden este ismételte látogatását, néha barátja kíséretében is, ki nagyon vig kedélyű, élcezes fiatal ember volt és olyankor nagyon hamar eltelt az idő; élénk társalgásuk közben nem is ügyeltek az órára és Vendel bácsi kénytelen volt feljönni azzal a hirrel, hogy már elmúlt a kapuzárás ideje.

De nemcsak a fiatalok találtak élvezetet ezen csevegésben, hanem Klári néni is jólesett, hogy egyszer megint mivel, eszes emberekkel elbeszélgethetett. Aladár sebe már majd egészen behegedt, kötés nem kellett rá, csak a gyógybalzsammal megkent vászon darabka fölé fekete ragasztó tapaszt alkalmazott Klári néni és ha Aladár mélyebbre igazítja dus fekete haját a homlokába, észre sem lehetett venni, hogy sebe van.

Klári néni azonban nemsokára észrevette, hogy Juliska nagyon megváltozott, egész nap úgy mozgott mintha alvajáró lenne, ha anyja megszólította, összerezett és gyakran egészen fonák feleletet adott; csak este jött meg rendesen derült jókedve, mikor Aladár látogatásának ideje közeledett és midőn egyedül maradt anyjával, megint komoly és hallgatag lett.

Klári néni okos asszony létére nagyon jól tudta, mit jelent ez a változás, de tudta azt is, mi a teendője; e szerint egy este azt mondta Aladárnak,

hogy sebe most már egészen begyógyult, a helye ugyan még vörös, de ha ezt a kenőcsöt használja, az is rövid idő alatt elmúlik.

— Tessék, készítettem belőle egy tégelylyel az ön számára, vigye el magával; mert most már kénytelen vagyok, kedves doktor ur, önt arra kérni, hogy többé ne fáradjon ide, mert lássa, előbb-utóbb mégis kitudódnék, hogy ön este ide ellátogat és — de hiszen ismeri a világot és be fogja látni, hogy az én helyzetemben mindent kerülnöm kell, a mi pletykázásra okot adhatna, leányom neve ne kerüljön az emberek gonosz nyelvére — ugy-é belátja, hogy másként nem tehetek, és nem veszi rossz néven öszinteségemet?

Aladár annyira meg volt rémülve, hogy nem is tudott szólni, némán hajtotta meg magát és melegen megszorította az öreg asszony odanyújtott kezét. Hiszen ő most szintén belátja, hogy Klári néni csak kötelességét teljesíti; eddig nem gondolt arra, milyen szemmel nézné a világ — vagyis a város pletykázó közönsége az ő látogatásait ezen szegény, egyedül álló nőknél; azt senki sem hinné, hogy tán Klári néni kedvéért jár ide. Juliskára nézett, ki halálsápadtan, mozdulatlanul állt anyja háta mögött; szíve megszorult, de Klári néni komoly, határozott nyilatkozata ellen mitsem szólhatott — hiába, bucsuznia kell! S miután újra meg újra melegen, lelke mélyéből fakadó szavakkal megköszönte a jó Klári néni szivességét és egyre szorongatva sovány kezét, bucsut vett tőle, még egyszer körül nézve a szegényes hajlékban, hol otthoniasabban érezte magát, mint a főváros fényes szalonjaiban. Juliska kikísérte őt, hogy világítson neki a sötét, nyaktörő lépcsőn. Egy pillanatig ott álltak nagy zavarban egymással szemben, Aladár valamit akart mondani, de még sem szólt, végre megragadta Juliska kezét és hevesen ajkaihoz szorította, a leány lángra borult arcával dadogta: „Ugyan — doktor ur!“ s visszavonta kezét, de a fiatal ember hirtelen átölelte vállait s forró esőket nyomott remegő ajkaira, aztán lerohant a lépcsőn s ki a csendes nyári éjbe.

Pancsovics szerencséjére egy „séance“-ra volt idézve s így nem lehetett tanúja ezen, rá nézve borzasztó jelenetnek. Mikor késő éjjel hazatért és szokása szerint föllebbent a hálószoba ablakára, látta, hogy Juliska csendesen nyugszik párnáin, de szeme nyitva van és ajkain üdvözült mosoly lebeg — vajjon mire gondol ilyenkor? — kérdezte magában és lassan lebegett saját lakásába.

A következő nap jött egy hordár és beszólt a kapushoz. Vendel bácsi azonnal kijött és elvezette őt az udvari lakásba. Leszegezett lábát hozott magával, melyet az ajtó elé helyezett és hirtelen távozott. Vendel bácsi nagy bámulatára, egy darabig utánanézett, aztán bevitte a lábát a szobába. Klári néni egyedül volt, Juliska még nem jött haza. Mikor a lábát fölbontották, látták, hogy különféle

fiatal leánynak való piperetárgyakat tartalmaz, de volt benne egy öreg asszonynak való meleg ruhaszövet is és mellette levél, melyben Aladár arra kérte szives ápolónőit, fogadják el e csekélységet mélyen érzett hálája jeléül.

(Folytatása következik.)

Rengetegben.

Rengetegben járok-kelek.

Eltévedtem, ki sem lelek

Belőle.

Itt veszek el éhen-szomjan,

Emberektől elhagyottan,

Tudom én azt előre!

Mély rengeteg a te szemed.

Belenéztem, ki sem lelek

Belőle.

Szemeidben megvakultam

Elveszek majd nyomorultan...

Tudom én azt előre!

Farkas Alajos.

A kétlelkű.

(Elbeszélés.)

(1. folyt.)

— Irta: Dézsi Sándor. —

Tormássyné átüzent a szakácsnéjával Nyárádinak, hogy vigye át az ígért könyveket. Nyárádi szépen bepakolta az „ígért könyveket“ és odaadta a szakácsnének, hogy vigye át, de az asszony ragaszkodott urnője parancsához, hogy az urfinak kell személyesen átvinni.

Bár furesának tetszett ez a késői látogatás, de Nyárádi úgy gondolkozott, hogyha Tormássyné nem találta furesának áthívni őt, hát ő se találja furesának átmenni és — átment.

Tormássyné a könyvtárban várt reá és ott is maradtak. Ez a „könyvtár“ azonban nagyon kevésé felelt meg a nevének. Volt ugyan egy könyvvállvány is benne könyvekkel telerakva, de a kényelmes butorozás és a falon függő legkevésbé sem szent képek egész más rendeltetést árultak el. Különösen a pamlag nézett ki olyannak, hogyha olvasni kezd az ember rajta, okvetlen feldül és elalszik, vagy ha ez utóbbit nem is teszi, de a semmittevésre különös kedve támad. Ilyen, vagyis erre a pamlagra kellett ülni Nyárádinak. Tormássyné szembe ült vele az ellipsis alaku asztal tulsó felén.

Eleinte vontatottan folyt a társalgás, különösen Nyárádinak volt kevés mondanivalója, az asszonyka hiába dobott egy-egy segítő szót feléje, minduntalan elrekedt. Nem is volt még ilyen helyzetben.

A szőke szépség türelmetlenkedni kezdett. Ennyi hülyeség láttára felforrt benne a vér és határozottan tetszett neki ez a fiatalember. És most sokkal jobban érezte magát a szűk falak között, mint tegnap és azelőtt a szabadban, a csillagok

alatt. Szerette volna, hogy még szűkebbek legyenek azok a falak, egész szűkek, hogy mozogni se lehessen köztük.

Ezek a gondolatok úgy elfoglalták, hogy észre se vette, mikor a fiatalember kalapja után nyult és menni akart.

Tormássyné magához térve, vérszomjas tigrisként állott elébe és a bucsura nyújtott jobbot megragadva, teljes erővel lökte vissza előbbi helyére.

Aztán megbánta, amit tett és bocsánatot kért Nyáráditól. Aztán megint tűzbe jött és kérte, hogy nézzen szét abban az arany kalitkában, nincs-e ráírva mindenre az unalom, a csömör? Meg kell ott szentelni mindent valami újabb boldogsággal, hogy szívesen maradjon benne. Kézen fogta Nyárádit és átvezette az összes szobákon — a hálószobán is — és megmutatott minden drágaságot.

— Nézze csak édes Nyárádi ezt a domborművet! Hogy csókolóznak rajta az angyalok, a kis ámorok. Ezt holnap szegfűvel fogom körülrakni, égőszinű, piros szegfűvel!

— Nézze ezt a szirént a nádasok között! — és egy olajfestményre mutatott, mire Nyárádi csak futólag mert pillantani. Az eleven szirénnek ez is tetszett.

Aztán visszavezette őt a könyvtárba, hol Nyárádi ismét bucsuzni akart, de a lefüggönyözött ablakon át is bevillanó istennyila, meg a dübörögve hulló eső zaja visszatartotta. Majd később!

És „valamivel“ később se lehetett, — csak „nagyon“ későn.

Tormássyné, az epedő asszony, egészen behálózta a sületlen halat és a kóstolóba váltott első csók után nekilátott a friss csemegének: tovább csókolta, vagyis csak addig, amíg teljesen megfosztotta esztől, mikor is az az észnélkül való tizenkilenczéves és háromhónapos figura kirohant a szakadó záporba. Ott az utszélén verette magát az esővel, hogy egy kissé magához térjen, ami csak künn a falu határán sikerült, ahol először találkozott s a hol újra meg újra visszaesve előbbi mámorába letépte a nedves fűszálakat, a hol a szép asszony járt és ahogy egy órával előbb az ajkát sem akarta, most csókolta a lába nyomát.

* * *

Egy kábitóan meleg, holdfény nélküli éjszakán a szerelmet művésziiesen játszó asszony azt indítványozta, hogy mivel egymáséi nem lehetnek, hát haljanak meg.

Nyárádi akármilyen betege is volt a szerelemnek, ezt bolond dolognak tartotta és inkább azt szerette

volna, hogy vonuljanak el valahová, a hol az emberek kevesebbet törődnek az egymás dolgaival, mint Czigányóczon.

— Azt elgondolhatja édesem — mondta Nyárádi enyelegve — ha meghal az ember, többé nem csókolózik. És megcsókolta a szép asszonyt most már az ajka közepét, bár édesebbnek tetszett az ajknak az a két sarka, honnan a mosolygás kerekedik.

Tehát nem haltak meg — csak elváltak.

Nyárádit ugyanis sorsa máshová szelítette, a mit önmaga előtt is igyekezett úgy feltüntetni, mintha ez a távozás nem lenne semmi összefüggésben a férj megérkezésével. De hát, ha egy helyen maradnak, nem tudtak volna szívöknek ellenállani és kész a botrány. A falu úgy is eleget tudott már. Jobb volt tehát így.

Egy közelebbi városkában esinos kis szobát bérelt és onnan írta szerelmes leveleit az asszonykának és juttatta hozzá előre kiszelt furfangos módon, nehogy avatatlan kézbe kerüljenek.

Nyárádinak azonkívül arra is jutott ideje, hogy a városban új ismeretséget kössön, hogy valami változatos-sággal pihentesse a cigányóczy arany kalitkában nagyon is kifárasztott idegeit.

Eszébe jutott, hogy abban a városban egy távoli rokona is lakik, akit illetéknél meglátogatni. Ki is kutatta hollétöket és egy szép délután beállított a városvégi rokonhoz, a hol különös meglepetés várt reá.

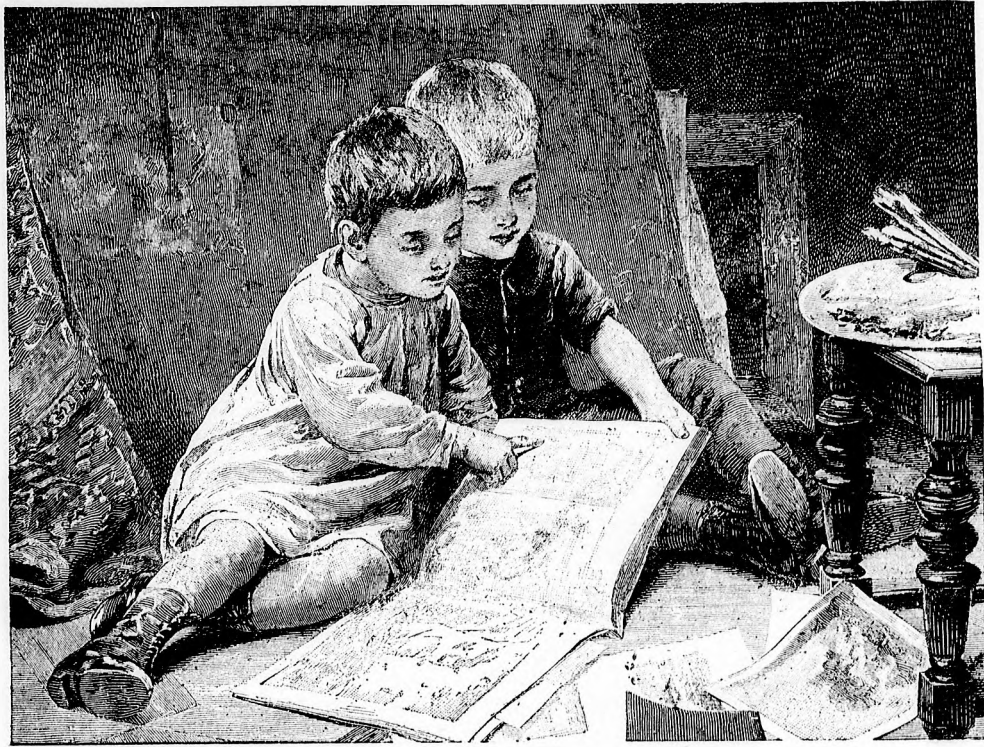
A varrógép mellett ült egy leányka, ki a jövevény láttára kiejtette a kezéből a tűt s a két szemét tágra meresztette.

A „kis kanári“ volt.

Nyárádi előtt hirtelen összegabalyodot a világ. Mindent várt, mindenre el volt készülve, de arra, hogy épen most találkozzék ezzel a fiatal leánnyal, igazán nem volt elkészülve. És mégis egy pillanat meggyőzte arról, hogy ez a lány még dicsőbb így megtestesülve, mint a hogy ábrándjaiban maga elé festette, de ez a pillanat arra is elég volt, hogy arca halottfehér színt váltson és lelke mélyében megrendítse a nem várt jelenet.

Nem kellett, hogy újra bemutatkozzanak egymásnak. Csak kezet fogtak és mindketten mosolyogtak. Micsoda mosoly volt az a Nyárádi Miklós ajkán!

A rokon örömét fejezte ki úgy a vendég érkezése, mint a fölött, hogy a fiatalok ismerősre akadtak egymásban. Aztán tréceseléssel töltötték el a délutánt. A kedves rokonnak nagy gondja volt arra, hogy az angyal át ne repüljön a szobán, mert bizony Nyárádi

— Kis művészek. —

meg a kis kanári miatt lehetett volna abban a szobában sirbolti némaság, úgy hallgattak.

Nyárádi volt az első, aki távozott; azt mondta, hogy fontos elintézni valója van. És otthon neki ült, hogy szerelmeslevelet írjon a cigányócezi tigris-asszonynak. Hanem olyan nehezen sem irtak még szerelmeslevelet.

Mikor Tormássyné megkapta és elolvasta, azt hitte, hogy fiacskájának a nagy szerelem megzavarta az eszét. Frázisai diszére váltak volna akármelyik Szerelmi Levelezőnek, olyan általánosak voltak egytől-egyig. Talán nem is neki szólt az a levél!

Hanem azért hamar megjött a válasz.

— Kedves fiacskám! Maga még csak nem is említi, hogy szeretne látni. Pedig úgy lesz, három nap múlva látni fog s ha jónak látom, ölelni is: bár következtelen levelével ez utóbbira egy cseppet sem tette magát érdemessé. Én tartózkodom attól, hogy szerelmeslevelet írjak magának, mert ha azt irnám le, hogy mennyire vágyom újra a karjaim közt érezni, hamuvá égne a papír és katasztrófát idézne elő a postán. De nincs időm bolondozni, huszadikán este várjon az állomáson. Csókolom.

Annyira bizalmasak voltak, hogy már nem is tegeződtek. Az ismert vonások és a közeli viszontlátás reménye feledtették Nyárádival a rokoni látogatást és úgy érezte, hogy a vére gyorsabban kering és meghalna a szomjuságtól, ha Tormássyné a tervezett időben meg nem érkezne. Ama három nap alatt is kellett történni valaminek.

A második nap reggelén azon az uton találta magát, melyen a rokon látogatására ment. Találkozott a kis kanárral, ki épen a rokonékhöz igyekezett munkáját folytatni. Ha nem akart udvariattannak látszani, el kellett, hogy odáig kísérje.

Nyárádi nagy figyelemmel hallgatta a kis ajkak gyűgyögését, a tanár urak szokásait és az iskolai barátnők apró hunczutságait. Lépést tartottak és testök egyforma hajlongása úgy tüntette fel őket, mint két egymás mellett nőtt lilomot, melyek engednek a szél fuvalatának. Ez a hasonlat, ha a lilomot jelképiesen vesszük, Nyárádira kevésbé találó, mint a kanárra. Nyárádi úgy érezte magát, mint az ördög, melynek az orrát tömjénnel csiklandozzák. A vérszomjas asszonyszerelem volt benne az ördög és a fiatal leány ártatlan fecsegése hatásosabb volt a tömjénnél. Érezte magában, hogy arra sem méltó, hogy e leányt megközelítse, lássa, beszéljen vele. Határozottan szégyelte magát.

Mikor megérkeztek a külvárosi lakba és a kis kanári a gép elé ült és apró lábacskáival megzörgette a szerkezetet, ruhája gyűrődése elárult bájos, fiatal idomaiból egy-egy vonalat. Nyárádi le nem vette a szemét róla, mialatt rohamosan kezdett ki-veszni belőle a lelkiismeret.

Nem találta undorítósnak, hogy vétkes szerelemmel bemoeskolt lelkét összekösse a romlatlan fiatal leány lelkével. Most maga is kezdett meggyőződni arról, hogy eddigi erénye csak gyámoltalanság volt. És ezt a tigrisasszonynak köszönhette.

A rokon ur felesége, kit enyelegve „kis mamának“ neveztek, előadta, hogy 21-ikére egy kis kirándulást terveznek az erdőbe és reményét fejezte ki, hogy Miklós rokon is részt fog abban venni.

(Folytatása következik.)

AZ ÁRVÁCSKA.

— Mese. —

Irtá: KÁNYA LAJOS.

Messze napkeleten, hol az ég kékebb, zöldebb a lomb és a levegő illatosabb; hol zengőbb a dal, az éj csillagosabb és rózsásabb a hajnal; hol erdő és mező, fű, fa, bokor, virág mind boldogan virul, beszél és mosolyog: ott a paradicsomizü mesék országában élt egyszer egy tündér.

Sötétkék haja volt, az orcája rózsás, szeme, mint a csillag, vakító és fényes, bibornál pirosabb édesszavu ajka, termete iringó, sugár, mint a czedrus. Lágy, zöld lepel simult gyönyörű testére, melynek fehérségén pirulva törött meg a napnak sugara és ragyogott égő, szomjas ragyogással...

Senkitől nem ismert völgyben lakott, mivelhogy azontájt kevés volt még az ember. Hajléka pálmalevelekből összerótt függő-ágy volt, itt szokott hűsölni, ha forrón sütött a nap. Midőn pedig leszállt az éj: szökdelve, dalolva járta be a völgyet és enyelgett a csillagokkal, akiknek rokonuk vala.

Mert tudnotok kell, hogy miként született. Az esti csillag beleszeretett a mosolygó völgybe, és sugarával addig ölelte, csókolta, míg egy szép este a völgy beteg lett, vajudni kezdett és sűrű illatpára közepett megszülte a tündért.

Igy a tündér testileg a földdel, lelkileg pedig a csillagokkal volt rokon. És szerette a földet, szerette a csillagokat, és módfelelt boldognak érezte magát.

* * *

Egy reggel a tündér elkalandozott, ki a pusztába.

Valami emberi s állati nyomokat látott, azokat követte. Vándorkaraván csapása lehetett, mert ahogy megy, mendegél, egyszer csak hall valami csecsemősírást, amit még különben sohasem hallott. Megszaporázza lépteit, mert ime látja, hogy előtte egy kis gyermek turkál,

eviczkél a homokban, akit bizonyára úgy vesztek el... e pillanatban azonban egy borzas himoroszlán ugrat a csecsemőhöz és szájába kapva, félelmes szökéssel rohan vele a közeli nádas felé.

A tündérnek se kell több és mint a gondolat, utána iramlik. Bizott tündéri varázsában és hitte, hogy megmentheti a csecsemőt.

Mily nagy volt azonban álmélkodása, midőn odaérve látja, hogy a nőstényoroszlán nyalogatja a kis jövevényt, aki, mivel sem törődve, szorgalmasan lakmározott annak emlőjéből. A két oroszlánkölök pedig látszólag örült és mindenképen iparkodtak kedvére hatni a kis fiucskának.

Csodálatos látvány volt ez és mélyen meg hatotta a szép tündért.

Valamint belátta azt is, hogy a kis fiúnak emlőre szükség van még és nyájas szóbeszéd után otthagya a gyűgyögő kis cselédet.

De a kis családot naponta meglátogatta és látta, hogy a kis fiucska jól érzi magát és fejlődik szemlátomást.

A természet lepel alatt.

Mikor pedig embernyi-emberke lett, elvitte magával és emberré nevelte. Szép fekete-haju fiu lett belőle, bátor, erős, izmos és szerfölött szerette a szép tündérléányt. De a tündér is szerette szive legmélyéből, és paradicsom volt az ő életük.

* * *

Szép, fekete haju ifju lett a tündér neveltjéből, szép, izmos és erős, de vakmerő mindenekfölött!

A szép tündér gyakran kérlelte, hogy ne kalandozzon el a pusztában, mert baj érheti. Átfonta karjaival, mint a repkény a fát és édes öleléssel marasztalta. De a heves ifju, mikor szerét tehette, kiment a pusztába és elkalandozott. Megbirkózott a farkasokkal, üzte a vadat és kitombolta égő, tüzes vérét. Mikor visszatért, jobban érezte magát és a tündér szerelme is jobban esett neki.

— Ne aggódj miattam, én gyönyörűségem! oly erős vagyok én, ha te szeretsz, hogy nem félek senkitől és semmitől e földön!

De a szép tündér mégis aggódott, mint a hogy a gyöngéd szivek aggódni szoktak.

— Mit ér nekem a föld és az egész világ, mit ér az élet és annak minden üdve, ha téged egyszer elvesztettek?! Vajjon mi édesebb az én szerelmemnél? Vajjon az én csókomnál mi jobb neked? Oh, fogadj szót nekem, én édes mindenem! Ne menj a pusztába, ne menj oda, oly rosszat érez az én szívem!...

Megható volt a tündér szerelme, könybe lábbadt tőle az ifju szeme és oly forrón ölelték egymást, mintha sohasem akartak volna elválni többé.

Az ifju szót fogadott és a pusztának sokáig feléje se nézett.

Egy forró délután azonban, midőn a szép tündér függő ágán elszenderült, ellenállhatlan vágy rohanta meg és sietve szökött a pusztába, hogy csak egyetlenegyszer láthassa még — hiszen kedvese ébredéseig vissza is tér.

Vesztére ment. Egy rablókaraván vonult át a pusztán. megtetszett nekik és fölszólitották, hogy kövesse őket; a mire a fiu nem is hederített. Dulakodásra került a dolog, de vitézül védte magát, hiszen oroslántejet szopott. Egy csapás azonban oly erővel érte, hogy szédülve rogyott a süppedő homokba. Ekkor a rablók nekiestek és iszonyuan eléktelenítették a hős fiut.

A szép tündért rossz álmok gyötörték, riadva ébredt és szorongó szívvel ment keresni ifját. Ott találta a homokban a fölismerhetlenségig összemarczangolva.

Még csak szemrehányó szóval sem illette könnyelmű tettét. Ilyen az igazánszerető szív. Eltépte köntösét, haját megszagatta és mondhatatlan módon zokogott, zokogott, sirt és ölelte a drága tetemet. Azután erőtt vett magán, elvitte berkébe és egy páлма alatt eltemette.

Az éj leszállt, és ott látta a tündért egy halom fölött, roskadó szívvel, boldogtalanul. A csillagok könnyeztek és részvevően nézték. Csak az esti csillag maradt komor, miként, ha tőprengett volna valamin. Miként ha kérdezte volna: mit tettél gyermekem? És vajjon mit fogsz már tenni mostan?...

De a szép tündér fölegyenesedett. Fölállt és remegett és szóla ekkép:

— Sokáig éltem e földön, boldogan bár, de czéltalanul. Fölleltem czélotmat és tulboldog valék; boldogabb, mint ti, égi csillagok! E fiu volt az életnek czélja, elvesztettem a czélt, nincs miért élnem. De vajjon mit tegyek? Utálom a földet! Égeti lelkeket, mint a pokol! Az ember a teremtés koronája? Igen, tudom. Az ember a teremtés piszka! A ragadozó vad emlőin táplálta őt — az ember élte virágától fosztotta meg. Meghálnék... de itt?... nem, nem itt!... Szánj meg oh, alkotóm, szép esteli csillag!...

Ezeket mondotta a szép tündérléány.

De im, micsoda fény?... Hosszu sugárkéve ereszkedik alá, fényével bevonja a bánatos tündért... és a szép leányzó átszellemült arczezal megy és száll fölfelé... fölebb, egyre fölebb a levegőégbe, viszi a sugárfény a tündérek egébe.

Megszólalt ekkor az esthajnali csillag:

— Nézz le, szép leányom, még egyszer a földre; ama hálátlan föld levegőégének itt van a határa; itt neked is ime, vál-

nod kell a testtől... hunyd le szép szemedet, meg fogsz halni mindjárt.

És a szép leányzó lehunyta a szemét... lelkét a sugárfény fölebb viszi utján, teste pedig miljom vakítóan fehér részecskére bomlik... és száll, egyre csak száll lefelé, lefelé, szerteszt a földre. És a hová leszáll a parányi porszem, édesen mosolygó virág lesz belőle, oly búbájos, oly szép, mint vala a tündér.

Mondjam-e, mi neve e kicsiny virágnak?

Kérdezzétek meg őt, s azt fogja felelni: a nevem *árvácska*.

Vörösmarty Mihály költészete.

Irta: TOLNAI LAJOS.

III. Vörösmarty Iyrájában a ballada-szerű alkotások.

MIKOR Aranynek e balladája (Árva fiu) 1855-ben, a Pesti Naplóban megjelent, valóban beköszöntött az igazi ballada kor-szaka a magyar irodalomban. Alakja, hangja, üteme, nyelvezete tökéletes. De az-e a belső alkotás?

Az özvegy ifiasszony, ez a sajátságos népi magyar typus, szeretőjével a szobában mulat. Gyermeké künn didereg az ablak alatt, onnan esengi, hogy: anyám, eressz be, mert fázom. A rosszlelkű asszony oda se hederít, hanem süti vigan a csőrögefánkot, s most, hogy a szegény árvában a jó csőröge-illatra az éhség és étvágy is dolgozik: újra könyörög, hogy eressz be már, mert etetném.

Eszeágában sincs az asszonynak. Morogja: csak még ezt is, mint az apját, a föld alá tehetném. Itt következik a vízió.

„Anyám, anyám, nem tudom én, mit látok, félek, ne oltsd el a világot.“ Hát látja, hogy el akarja oltani? És mit lát? Vagy bent van már a fiu, és talán evett is, és nem fázik többé? Ha jólakott és bent ül a meleg szobában, akkor a vízió lélektanilag lehetetlen, s az egész dolog mesterkéltség a Dyring úr mintájára, mely után a Gyulai úr árvái is készültek.

Ez az ős sámfa.

Természetes, a szegény poronty se nem evett, se nem ivott; künn didereg biz ő most is, és így a világ eloltása vagy el nem oltása az állapoton se nem javít, se nem ront.

De a vízió foly tovább és kétségkívül nem a fiu, hanem a bűnös, férjgyilkos asszony lelkében. Jön is fehér lepedőben a meggyilkolt apa. A gyermek látja is már messziről, de az asszony még nem.

Kimegy egy jó vizes kötéllel, s mint a kutyát, kergeti a fiut.

Szerencsésen agyon is ütötte, mint ahogy a rémek Goethénél megölik a fiut.

„Ne bánts, gonosz r...! te ölted meg, — meg is adod az árát!?”

Hogy? Oh, sehogy!

Egy kis fenyegetés következik, s most Varga uram, ha így hívták az embert, németesen *karon fogja* (kézen fogva helyett) fiát s elviszi magával a temetőbe.

„Temetőben csöndes az én házam,

Jobb neki ott én velem egy házban...“

No hát ez igen szentimentális büntetés. A magyar apa másként bánnék el az ilyen kutyaszívűvel.

És mi történik mégis e humánus fenyegetés után?

„...Ifiasszony elszalad egy ingben, s körül-körül csatangol a temetőn!?” Ugyan miért? Hogy az agyonvert fiut hazavigye?

Túlságos ugrás. A lélektan ilyet nem ismer, és el sem fogad.

De most jön a java.

A falu népe e kétszeres gyilkos r... asszony iránt határtalan (és megfoghatatlan) részvételt mondja:

„Szegényt, szegényt, szánd meg uram,
Teremtőm!”

Miért? Hát a nép ilyen buta volna? Egy gaz-asszonynak ilyen könnyen megbocsátana, sőt még meg is siratná!?

Senkisé is igazságosabb a költészetben, mint a nép.

A német szentimentalizmus tehet ilyes könyhullató valamit, a magyar soha.

Amilyen mesterkélt, utánzott Arany Jánosnak e népies műballadája, alig egy-két kivétellel, olyan a többi.

Az, hogy Greguss elénekli őket, Riedel utánafujja, Gyulai a magas egekig viszi: mitsem mutat mást, mint az ő igen fogyatékos ítélőképességüket.

Kriza János, a népballadák nagy ismerője, másképp ítélte.

Ki is nevelték érte akkor, de sőt a magasabb körökben, az akadémikus nagyságok meg is vetették. Nagy bűn volt ez Kemény Zsigmond után kimondani, hogy Arany se tökéletes. Petőfit üthették, ha kedve lett volna hozzá valakinek; a szegény jó Vörösmartyt vághatták, de Arany: az Gregussék, Salamonék, Szász Károlyék, Gyulai Pálék előtt neántsvirág volt. Ma is ez a törvény az egyetemen, az akadémián azok előtt, kik valamik akarnak lenni. Csak a Bámfy korrupcióját lehet hasonlítani a politikában a Gyulai-Szász kompániájával, a magyar irodalomban. De eljön az idő, mikor a szemek megnyílnak, s a magyar kritika felszabadul.

Addig egyesek saját kezükre folytathatják a harczt, ha van bennük lelkiismereti szabadság és nem a büzhödt kővez előttük a fő.

Arany ismerte a világirodalmat, mint nálunk senki jobban; a természet mély, józan ítélőtehetséggel áldotta meg; benne valóban egyesült az eltanuló s a sokszor szerencsés alkotó, de a közvetlenség, a legbensőbb látás, az őseredetinek szikrája, mely édességével, igaz örömeivel, igaz könyeivel meglep, elbájol: nem, nem, soha! Művész volt, ki művén minden szemölcsöt észrevett s azt le is rás-polyozta a mester nyugalomával, de abból, ami Petőfit oly sokszor a legérzőbb szívvé, sokszor a legfenségebb profétává teszi — édeskevés

Arany is volt iskolája, hanem ez iskolának ő csak igazgatója volt; benne a mesterek mások, a világ nagy költői, keleten, nyugaton, északon és délen.

Valamikor egy tanulmányában, a hatvanas években ezt kimondta Brassai, de oda is tette: ezért az én rossz számat is beütik.

Be is ütötték, ám az igazság megmaradt sértetlenül.

Kipattant titok.

*Megcsókoltál a mult este,
De csak úgy titokba'...
Azt hittük, hogy bizhatunk a
Holdba, s csillagokba.'*

*Hold és csillag titoktartó,
Hallgattak is mélyen;
Mégis arról beszélgettek
Másnap szerkesztéjjel.*

*Egy madárka felébredt a
Csók csattanására;
Másnap már azt énekelt
Fecsegő kis szája,*

*Hogy egy kislányt, barna kislányt
Megcsókolt babája...
Mindenkinek elcsicssergi; —
Ez most a nótája!...*

Cseréné, d. Deák Erzsike.

RÖPKE GONDOLATOK.

A legnagyobb szabadság a gondolatok birodalmában uralkodik.

Gondolni mindent szabad, de meggondolva kimondani — annál kevesebbet!

*

Mennyi kicsinyesség képezi sok nagyság alkatrészeit!

*

Az irigy ember gyakran hint ürmöt a mások italába, de a magáét mindig megkeseríti.

*

Az izlést képezni, a hajlamot fejleszteni, a kedvet táplálni, a képességet gyakorolni kell.

*

Különös, hogy a barátság rendesen akkor gyöngül meg, ha már teljesen kiismertük egymást.

*

Szép nőkről mindig hamarabb feltételez a világ rosszat, mint a rútakról; pedig sokszor fennáll a régi igazság: „Szép testben szép lélek lakik!”

Nagyvárady Myra.

Emléksorok.

(K. Honkának.)

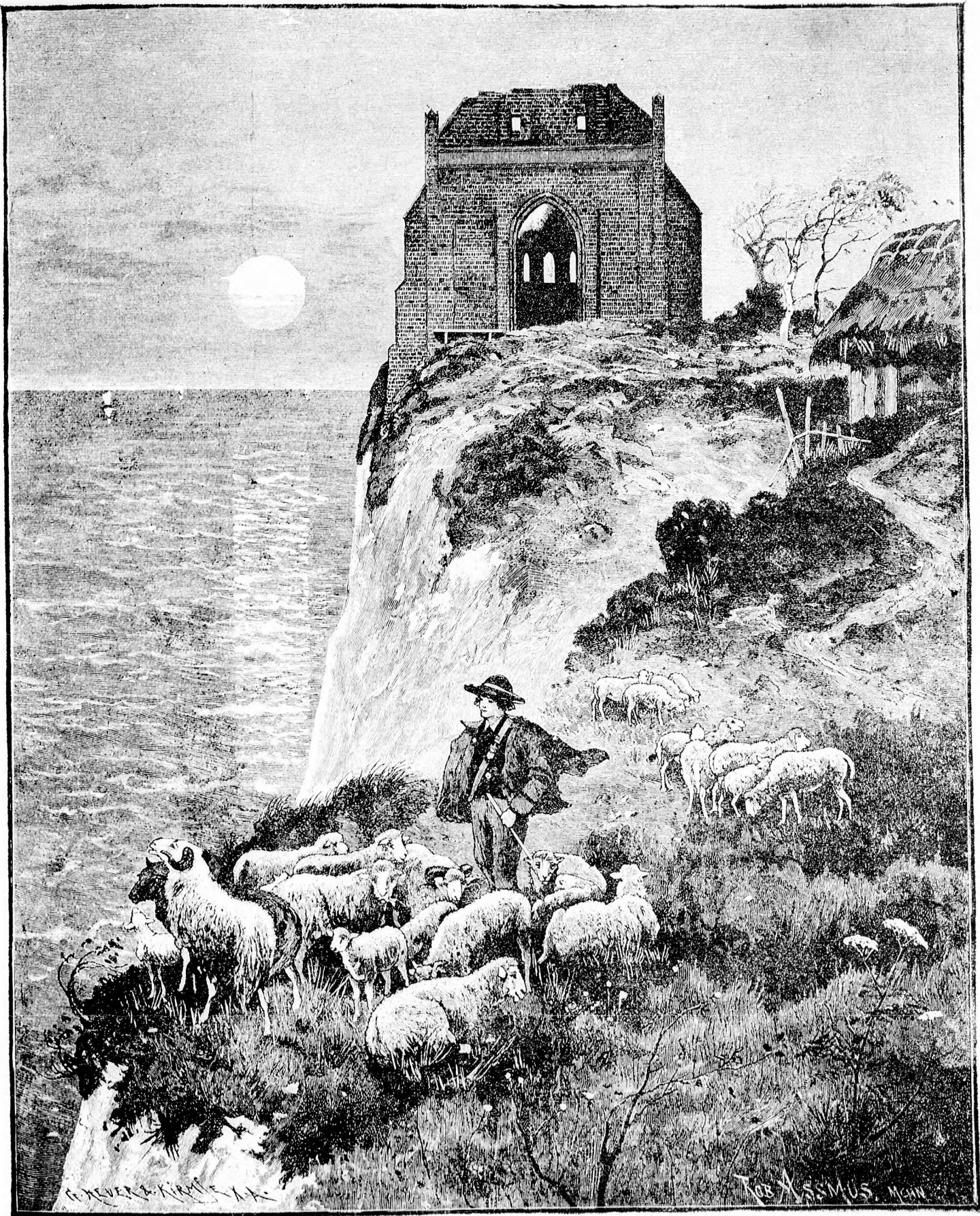
*Emlékkönyvednek e
Lapja a milyen,
Életed is olyan
Virágos legyen!*

Gencsy István.

— ♦ — JÓ REGGELT! — ♦ —

~*~ A HEGYEK KÖZT. ~*~

L' A p r o p o s .

— Delseuzes. —

*Egy tarka pillangó jelent meg
A hótakart mezők felett...
... A rózsza szirma nem nyitott még
És messze volt a kikelet.*

*Hiába csókdosá a szellő
A tél jegét, a zord fagyot,
Lágy napsugár hiába fényelt:
A tarka lepke megfagyott.*

*Szelid, fiatal, piczi fecske
Bontá ki félve szárnyait,
De porba hullott gyenge teste:
Már csak halála várta itt.*

*Égből a földre jött a költő,
Hogy dalba sírja bánatát,
De lantja csak hiába pengett:
Nem értették büvös szavát.*

*

*A végzet, ah, olyan kegyellen!
Nincs benne szájalom, kímélet:
Ki épp a maga idején jő,
Sikert csupán csak az remélhet.*

Berkovics Miklós.

BORONGÓS EMLÉKEK.

Irta: Lelkes Nándor.

(Vége.)

Nól tudod a végrendelkező akaratát s te ime nem úgy tész.

A Derzsényi-fiu mondani kezdett valamit, de szavai összeakadtak, hogy az öreg ur nem is hallotta.

Látta tisztán, hogy ezek ellenében nem védheti magát; aztán az összeránczolt komor homlokára lecsüngő ősz hajszálak olyan tiszteletet parancsoltak a Derzsényi-fiuban, a melyek előtt meg kellett hajolnia, lábba jött tőlük, torkán akadt a szó, beszédhez nem juthatott, hogy valamit is hozzon fel mentségül — idegesen babrált szőke bajusza között.

— Ember vagy, férfi! . . . nehogy egy méltatlanra pazarolt jószágot vessen a világ szemeid közzé.

Gondolt erre is sokat, de semmit sem mondott. Melege volt már tőle, szeretett volna szólani valamit, hogy beszéljen már ő is, de egy sajátságos démon, mintha megnémitotta volna ajkait — hallgatott.

Az öreg ur is elhallgatott; ő neki már körülbelül mi mondanivalója sem volt többé.

A Derzsényi-fiu pedig gondolkozott, mintha mégis valami indítaná a szavakra; kereste az utat, mit is lehetne erre valami ügyes megnyugtatót mondani.

De hát sokára lett készen a felelettel, ekkorára pedig már elővánszorgott az öreg ispán, holmiféle ügyes-bajos dolgokban.

Aztán azóta sem hallotta többé az öreg ur nyilatkozatát.

Egy hétre rá valamilyen légvonatban áthült s többé fel sem kelt . . .

Egy csonka honvéddel szegényebbek lettek a budavári hősök névtelen félistenei.

* * *

Haragos fellegek kóvályogtak Derzsény felett, de különben is estére szürkült, sötétes kezdett lenni az idő.

A Derzsényi-fiu épp ekkor vetődött Salamonék tájára valami földmérési munkálatokról csak amugy gyalogosan.

Különös komor képet mutatott az a magas vendégfogadó ott a falu végén.

Befordulónál az egyik ablaknál megállt, habozni kezdett.

— Betérek, — mormogta magában.

— De mégsem! — visszafordult s ment tova.

Mikor pedig mind a négy ablaknál elhaladt, az ötödiknél egy alakot látott kikönyökölni.

Közelébe állott az ablaknak; ő volt, kinek gondolta . . .

— Hol jár, merre? Egész megfejtkezett már rólunk.

— Elhíheti, ha annyi szabad időm lenne, a mennyi nincs, annak minden percét önnek szentelném.

Fekete volt már az idő, nem kellett a leánynak pirulnia, hogy lássa a hatást Derzsényi; elég, ha csak ő látta, hogy az új Derzsényi még mindig az, aki volt két hét előtt, az a régi, a milyen Pesten volt — valamikor, nem is olyan régen.

Sötét volt ugyan, de a Derzsényi-fiu tisztára belátott annak a leánynak biztató tekintetébe, — ez pedig nagyon alkalomszerű volt neki.

Közelebb hajolt a nyitott ablak mélyébe, ott egész közvetlen hajtotta fejét a leány pihegő kebléhez.

Érezte szinte arcának melegét, hajának sajátos illatát, sorba járták át agyát a régi pesti emlékek képei.

Részegítőnek elég volt ez a Derzsényi-fiunak. Ekkorára pedig már aztán nem többé a nagy ur, a Derzsényiek utódja látszott ki belőle, hanem az egyszerű nevelő, — úgy mint akkor Pesten, mikor gyarkorta látogatott el hozzá.

Körülnézett s még beljebb hajolt a leányhoz.

Sugva mondta, alig hallhatóan:

— Hát a válasszal még mindig adósom maradt? Látta, hetek, hónapok multak már azóta.

Szinlelt csodálkozással hallgatta végig Derzsényi susogó szavait Salamonék vendége, mintha valami újat mondott volna a Derzsényi-fiu.

— Nem értem! milyen válaszról, milyen adóságról beszél?

— Ugy, elfelejtette már a pesti ígérteit?

A leány még ekkorára sem akarta megérteni a szemrehányó beszédet.

— Nem értem!

— Nem magyarázom tovább, hanem kérdelem: megadja rá a választ?

Annak a leánynak hallgatása beleegyezése volt az utóbbi kérdésre.

Reszketve, akadozva, szinte bizonyos zavarral szólott a leányhoz Derzsényi.

Egészen a közelébe simult, nehogy a fal is ellesse, amit mondani akar:

— Tudna engem boldoggá tenni? — aztán elhallgatott, a leány pedig, mintha tovább is várná szavait; Derzsényi elleste gondolatát, tovább beszélt:

— Van nevem, vagyonom, de nincs senkim, rideg körülöttem minden, az a kastély szinte kong az ürességtől, hiányzik belőle valami, ami éltető lelket teremtene abba a nagy épületbe.

Csend lett utána közöttük, mintha egyiküknek sem lett volna többé mondanivalója.

Szemközt az országot mentén sorakozó magas jegenyék között szellő kerekedett, suhogott bele a a sötétbe, mint valami kísértet, utána pedig olyan hosszasan sóhajtottak fel azok a magas jegenyék, mintha csak valaki felett elsóhajtották volna sajnálatukat.

A leány egy pillanatig ott felejtette tekintetét a Derzsényi-fiun, ez pedig olyanféle szárnalmas tekintet volt. Derzsényi is mereven tekintett reá, mohó izgatottsággal leste, mint kapja meg a várva-várt feleletet. De a felelet késett.

De sokára sem volt, a leány sirva fakadt, két kezébe rejtette arcát, sirt, de nem szólott.

Egyik kezét elvonta a leánynak, ez pedig hagyta s könnyes szemmel nézte, mint leheli reá a nagy ur az egyszerű kézre a mohó esőkokat.

— Szóljon, talán megérdemlem?!

— Igen! megérdemli, de én nem.

Nagyon fátyolos volt még a hang a friss sirás után, de Derzsényinek jólesett ez így is.

— Jöjjön! akadályt nem ismerek utainkban.

— Pedig azok nagyon is szíjjelágaznak közöttünk.

— Mit tegyek hát? — Mindent teszek!

— Semmit, most már későn.

Arany kis nyakláncot huzott le nyakáról a leány.

— Ismeri ezt? Ezt a képet is?

Sötét volt ugyan, de a Derzsényi-fiu megismerte benne egykori ajándékát még a pesti időkből.

Egyszer ott avval lepte meg a leányt, hogy kis arany szivbe foglalt arczképet adott át neki, hadd viselje jogosan és ez viselte is.

— Igen, de hát miért késő? — mondja.

— Ahhoz nincsen arcom felelni önnek, azt mondja más magának, akinek nem fog oly nehezére esni ezt megmondani. Ha elfogadja maradjunk jó barátok, még a távolból is, én hadd legyek lélekben az öné, senki másé, mert ezt csak ön érdemli meg.

A Derzsényi-fiu összerezte, mint a nyárfalevél; elfordult, mintha a vastagodó feketeséget nézné, pedig hát két előre tolakodó könyvtől vizes szeméi még a magas jegenyéket sem láthatták, mire pedig ismét odahajolt ahhoz a leányhoz, az ismét csak sirva fakadt.

— Maradjunk a mellett, ez a tudat boldogítani fog még a távolban is engem — kérem magát erre.

A Derzsényi-fiu mintha időt vett volna a szó-láshoz — gondolkozott.

— Am legyen! e nehéz lemondás — kedvéért, de még Derzsényi lesz a nevem, fogadom, hogy kísérem mindenhova; boldogítani fog, ha tudni fogom, hogy lélekben az enyém, az igazi hozzám.

— Igen! — erősítette a leány a könnyektől megtörött hangon. Aztán nem látta többé magában a nagy urat Derzsényi, akárcsak Pesten történt, úgy mint régen, gyöngéden vállához vonta a gondosan fésült hajú fejét a leánynak, majd homlokán és ajkán csókolta meg szenvedélyesen.

Az pedig hagyta, talán azért, mert nagy ur tette, vagy tán azért, mert jónak látta vigasztalul.

Valami vidéki kocsiféle gördült be Salamonék vendéglőjének tágas udvarába, épp jókor. Derzsényi egy kézsorítással távozott.

Kicsit ünnepélyesen folyt le az a bucsuzás közöttük, elég volt arra, hogy a fiut gondolkozásba ejtse, aztán még eléggé lehangoltta is.

Hogy a Derzsényi-kastély nagy kertjéhez ért, az a sok feketefenyű összehajolt fejeivel s olyan titkos bugáshoz kezdett körülötte, mintha valamit beszéltek volna egymás között, mintha ellesni akarnák gondolatait uruknak; ingó ágaikkal szerte hajlodoztak körülötte; de hát ki értheti a fák, meg a virágok nyelvét — ezt Derzsényi sem értette meg.

Valami városi ember várta a kastélyban, az öreg ispán főpallérnak mondotta, kit mára magához hivatott a kastély javítása és tatarozása végett.

Beszólitotta, de gyorsan is végzett vele. Csak annyit mondott, rideg néhány szóval a kínálkozóknak:

— Meggondoltam a dolgot, másként teszek, nem tataroztatok.

Másnap még elég korai volt az idő, mikor Salamon jelentkezett a kastélyban.

Pénzt kért, némi összeget kölesönkép. Sok kiadásról beszélt, még ma Pestre utazik vendégével, kinek esküvőjét fogják ott megtartani, férjhez adják ott, szülei óhajához képest egy kereskedőhöz. De különben is kifogyott a pénzből, egyet-mást pedig vásárolni is fog kelleni — egy hétre rá visszahozza.

Derzsényi elhalványult; megértette, milyen esküvőről van szó, reszketve olvasta ki a kölesönt, de azért szívesen tette...

* * *

Őszre járt az idő. Beteg, élethagyott falevelek nyalábszámra feküdték meg az utakat. Vastagon pipáltak bele a derzsényi magaslatok, sűrű ködgomolyagok terpeszkedtek széjjel Derzsény felett, nehéz őszi nyirkos nap volt. Valami két úr járt a Derzsényi-kastélyban. Ott voltak egész nap, kocsiztak kint a határban, nézték a földeket, idebenn még a majorságot, még a jószágot is. Ott is ebédeltek a kastélyban s csak késő estére mentek el onnan.

Az emberek azt mondották, hogy a Dalmady báró meg a sógora voltak átvenni a birtokot a Derzsényi-fiutól. Jól adta el, kész haszonnal.

Ő maga pedig más vidékre készült, de senki sem tudta megmondani — hova?

Ott volt Salamon is.

Hosszu kocsisorok podgyászokkal megrakodva iparkodtak be a városba — egyenest a vasuti állomáshoz. Azok a kerti fenyvek olyan nagyon szomorúak voltak. Sötétlő fejeiket összedugták, susogtak, sóhajtottak egyre, mintha azt mondották volna: ne menj el, ne hagyj itt bennünket édes gazdánk, szomorú lesz nekünk itt ezentul.

Az az ősi kastély pedig olyan komoran nézett maga elé, mintha csak sejtené, hogy a Derzsényiek kipusztulásával most az ő megvénült szürke százados falaira is rákerül a sor.

Olyan borongós emlékek ezek!

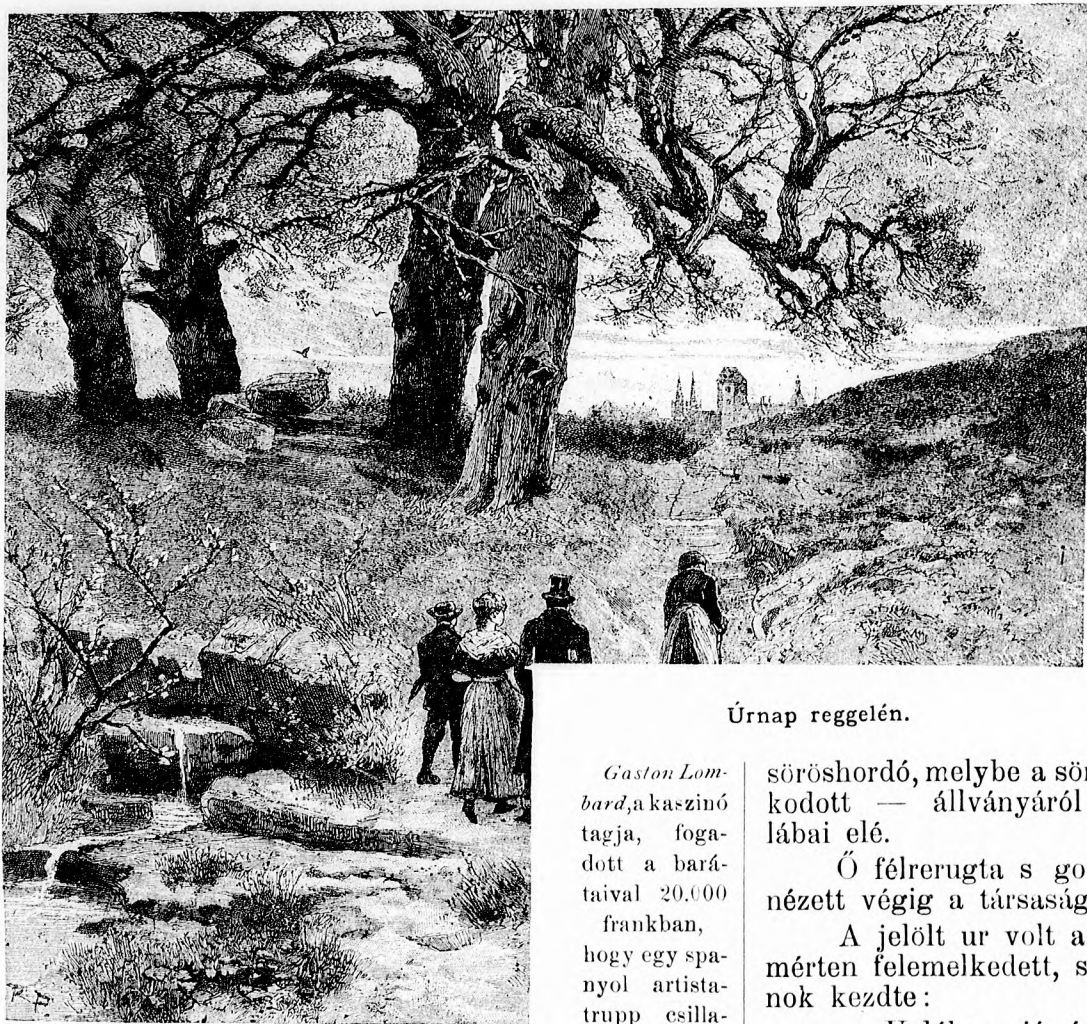

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

TOLEDAD.

Operett 3 felvonásban. Írta: *Fabrice Carre*, fordították: *Füi J. Béla* és *Makai Emil*; zenéjét szerzte: *Edmond Audran*. Első előadása 1899. május 24-én volt a Népszínházban.

Ma volt a Népszínházban az idei évad utolsó ujdonságának, a *Toledad*-nak a bemutatója. Aunyi bizonyos, hogy szerencsés napon látott napvilágot, mert ugyszólván telt ház nézte végig ezt az operettet, most, a mikor a színházak konganak az ürességtől. Ámbár *Toledad* szegény az elmésségeiben, de ezt a hiányt elfödi a vaskos frivolitás, amely benne előfordul. A meseje elég unalmas s derültséget csak itt-ott képes elérni és azt is a jó ízlés rovására.

Úrnap reggelén.

Gaston Lombard, a kaszinó tagja, fogadott a barátjaival 20.000 frankban, hogy egy spanyol artista-trupp csillagát, *Toledad*-t

meghódítja és megszőkteti; ez a vállalkozása azonban nehézségekbe ütközik, mivel *Toledad*ra a nagynénje, *Marcona* és a trupp egyik tagja, *Antonio*, árgus-szemekkel vigyáznak. De az végül mégis csak sikerül, mert *Toledad*, akinek már „kinyíllottak a szemei”, inkább hajlik *Gaston Lombard* felé, aki neki csillogó ékszereket és pazar életet biztosít. Monakóba szöknek; *Antonio* persze ezt megtudja s utánok megy, hogy hazavigye az ő *Toledad*-ját. Ebben a bárónő van segítségére, aki elárulja, hogy *Toledad*-ot *Gaston* hol rejtegeti. *Antonio* bosszút forral *Gaston* és *Toledad* ellen, de később lemond erről s úgy tesz, mintha nem is bántaná *ez az eset*. De azután mégis csak fáj neki, hogy *Toledad* *Gaston*-nál van és rábeszélni igyekszik őt, hogy szökjék vissza hozzájuk.

Toledad látván, hogy *Gaston* nem részesíti őt abban a jólétben, amelyről ábrándozott, hajt *Antonio* szavára és visszaszökik a trupphoz Párisba, anélkül, hogy lovagja megnyerte volna a fogadást, vagyis a 20.000 frankot. Persze ezzel még nem ér minden véget. Ez a kérdés is megoldást nyer: *Gaston* a szö-

kevények után megy és megmondja *Toledad*-nak, hogy most elvesztette a fogadását, mert nem tudja bizonyítani, hogy őt szereti. Mit is kell tehát *Toledad*-nak tennie? Azt, hogy írásban adja *Gaston*-nak, hogy szereti, aki így megnyeri a fogadást s az összeg felét *Toledad*-nak igéri. Ezzel meg van oldva a kérdés s a függöny legördül, alighogy egymáséi lesznek *Toledad* és *Antonio* s *Marccone* és az orfeum igazgató.

Ez a darab rövid, de unalmas meseje. Három valamirevaló szerep van benne, míg a többiek, mint például: *Mélie*, *Maracona*, *Trippmann*, *Poulet* és a báróné szerepei igazán csak azért vannak, hogy legyenek.

Az operettnak bájos és fülbemászó a zenéje, de korántsem olyan, mint *Audran* előbbi termékei.

Az előadásban *Küry Klára*, mint *Toledad* aratott szép sikert megszokott elragadó játékaival és ügyes tánczával. Mellette *Vidor* (*Antonio*) és *Szirmai* (*Gaston*) tűntek ki a nagyobb szerepekben. *Szelepcsényi Linka* *Mélie* szerepében excellált, bár nem

neki való szerepet kapott. Jó volna talán, ha már szerződtették, énekes szerepben is felléptetni, hogy megmutassa, amit tud. *Csatai Zsófi*, *Blaha Sárika*, *Kovács, Raskó, Kenedich* és *Ujvári* is igen jók voltak.

A nézőtér szépen megtelt, ami, tekintve a saison végét, egy kissé esodálni való.

Márkus Elemér.

VOLT.
— REGÉNY. —

Írta: Sudermann Hermann.

Magyarra átdolg.: K. Boniczky Irma.

IV.

Szerencsére ezen pillanatban lefordult a söröshordó, melybe a sörfőző kétségbeesetten kapaszkodott — állványáról s nagy robajjal gurult Leo lábai elé.

Ő félrerugta s gonoszul örvendező tekintettel nézett végig a társaságon.

A jelölt ur volt az első, ki magához tért. Kimerően felemelkedett, s mint gyakorlott gyűlési szónok kezdte:

— Valóban jó órában jött haza *Szellenthin* báró ur! — épen midőn barátai, alattvalói és megbízottjai itt ünnepélyesen összegyűltek, hogy a távollévő házigazdának hódoljanak, mert — hát, mert hiszen ma van az a nap — az a nap — torkát reszelte s hamarjában akarta a napnak valami ünnepies jelentőségét rögtönözni, de *Leo* megkimélte a fáradságtól.

— Kihez van szerencsém? — kérdezte egész tekintélyes magasságában a vézna ifju elé lépve.

— *Brenkenberg Kurt*, — felelt amaz, fejét magasra emelve. *Leo* mosolygott.

— A házhoz tartozik ön?

— Én — é? — Én, mint *Kutovszki* ur vendége vagyok itt, — felelt a fiatal ember nagyszerű méltósággal fejét hátravetve.

— Akkor aligha illeti az a jog engem a saját birtokomon üdvözölni. Legyen szives örömét megfékezni, mig önre kerül a sor.

A „sneidig“ ifju hirtelen lehajtotta fejét, mérgesen dörmögve magában:

— Mi az ördög, — kiáltott Leo, végigtekintve az asztalon; — hát az én számomra nincs egy szék, sem üdvözlét, sem egy pohár sör a magam birtokán?

Valamennyi fölugrott helyéről és Kutovszki kezéből csörömpölve kiesett a sörös kanecso az asztalra, melyet egyik végétől a másikig barna folyadékkal elárasztott.

Leo úgy tett, mintha csak most venné észre az öreget.

— Micsoda — bácsi — te is itt vagy? — kiáltott, — azt gondoltam, hogy a fiatalok közé jutottam, kik a hátad mögött egy kicsit mulatnak a tilosban, s épen én is részt akartam venni a dáridóban. De hát ez természetesen változtat a dolgon... Minden éjjel olyan vigan vannak itt bácsi?

Mogorva hallgatás volt a felelet.

A mellékbirtokok egyik gazdatisztje ezalatt titokban ki akart lopózni a szobából, de Leo épen az ajtóban megragadta karját.

— Ejnye, no, öreg barátom, — mondta; — hát el akar menni anélkül, hogy kezet fogna velem?... Az igaz, éjjeli tizenegy órakor, — az órára nézett, — sőt tizenegy óra negyven perczkor, magának csakugyan nincs semmi dolga Halewitzen. — Sokkal jobb is, ha egyáltalában nem is látom magát. Ezért hát kotródjék el minél előbb.

Ama egy ember helyett kettőt nyelt el az ajtó.

Leo nevetve nézett utánok, aztán a tisztartók felé fordult, kik szégyenükben rémülten meresztették dagadt szemüket a levegőbe:

— Uraim! mindnyájan ismerjük azt a szép közmondást: a farkasokkal ordítani kell. Magok az imént ugyancsak ordítottak — mondhatom, nagyon szép volt az, és hogy kik a farkasok — azt majd csak kitalálom valahogy.

Tekintete az öregre irányult, ki ezalatt már összeszedte magát s mérgesen dünyögött magában. A rendre utasítottak hallgatva fogták kalapjaikat s távoztak.

Most a nagy serdülő ifjura került a sor. Leo mosolyogva, csodálkozó tekintettel méregette a karcsu, vézna alakokat, kik előtte sorban álltak, mint az ujoncok a káplár előtt.

— Légy olyan szives, bácsi, és mutasd be nekem ezeket az urakat.

— Bemutatni, hát miért ne mutatnám be őket?

— Kérlek hát.

De már nem tetszett neki szólni. Nagy füstgomolyákat pöffegett pipájából és dörmögött. Leo elfordult tőle.

Jóideig tartott, míg az ifjaktól megtudta neveiket és állásukat.

— Mióta tartanak gazdaszgyakornokot Halewitzen, kedves bátyám?

— Mióta én vagyok itt az igazgató, kedves fiam.

Leo szemében veszedelmes láng lobbant föl — de erőt vett magán.

— Akkor hát irjanak szü'eiknek, édes fiaim, hogy Halewitzen ezentul semmi szükség nincs magokra. Előre aludni!

A jeruzsálemi templomterre vezető kapu.

Meghajtották magokat és kiosontak az ajtón. A zöld asztal már jól megüresedett. A felső végén még a bácsi ült két vendégével és az ablaknál a hosszú sörfőző bajlódott hordójával.

Leo nevetve intett neki:

— Nos hát kapok-e végre egy pohár sört üdvözlétül, Sziglhöfer?

— Ha tetszik, — hebegett a bajor örvendve — s mindig reszkető kezével a csap alá tartott egy sörös-kanecso.

Leo egyhuzamra megitta a habzó nedvet s bajszát törülgette. — Nem rossz, — mondta dicsérőleg s kezet nyújtott neki — ez volt az első valamire való üdvözlét, melylyel saját házamban fogadtak.

A sörfőző sugárzó arccal hagyta el a szobát.

Milyen szerencse, hogy olyan könnyen megszabadult!

Kutovszki és a jeölt ur szoroson egymás mellett ültek, a

dühnek minden képzelhető színváltozásaival arczukon, míg a festő leverten maga elé merengett.

A fiatal ember egyszerre felkelt, három lépést tett Leo felé s kényes mosolylyal köszöntve, az orrán keresztül kérdezte:

— Pardon, hajlandó ön elégtételt adni?

Leo nadrágzsebeibe dugta kezeit és lenézett hat lábnyi magasságából a sápadt, kicziczomázott ifjura, ki hasztalan igyekezett a helyzetnek megfelelő arczot vágni, — aztán nevetve kérdezte:

— Ön tehát a kedves öreg Brenkenberg papának a fia?

— Atyám Brenkenberg lelkész Wengern faluban — de az nem tartozik ide, — felelt recsegő hangon a harezrakész ifju.

— És hogy van a jó öreg papa?

— Azt kérdeztem, elégtételt ad-e, uram?

— Mondja hát neki, hogy tiszteltetem s azt izenem neki, hogy furesa bogarat nevelt magának fiából.

— Hogy mer így beszélni velem? — Én egyetemi polgár vagyok, uram!

— Akkor még nagyon sokat kell tanulnia, fiatal ember, — felelt Leo; — a mig valami lesz magából.

(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Mindennap elolvasom a napilapokat, mindennap megakad a szemem egy-egy érdekes híren, ez jó tárczathéma lenne! Aztán elejtem ezt is, azt is, ha valami érdekesebb kerül a szemem elé; a hét végén aztán a sok érdekesnél-érdekesebb hír egy hatalmas chaosszá keveredik az agyamban, ott kering a 80 éves angol királynő, benn van ebben a konglomeratumban a haagai békekonferencia, a francia erkölcsi panama a Dreufus-ügy tengeri kigyója, két francia kritikus Catulle Mendes és Georget Vanor, akik Sarah Bernhardt Hamletje miatt párbajt vívnak, meg Severin ur, ez a Budapesten vendégszereplő francia mimikus, aki Catulle Mendes némajátékját mutatja be a Vigszínházban most, a szelid lelkű főpap Vaszary Kolos, aki egy kórház építésére 50.000 koronát ad és az építésre felveendő kölcsön kamatait élte fogytáig magára vállalta! Micsoda színes képe ez így együttvéve a kaleidoszkopnak! Szinte attól félek, ha papírra akarom vetni, nem találom meg a kellő színeket. Hát ha még a politika utvesztőjébe tévednék, amelynek most két pólusa van, az egyik Bécs, a másik Budapest, ez mindakettő egy irányba mutat, a kiegyezés sarkpontja felé, de ép azért a fizika örök érvényű törvénye szerint taszítják egymást és nem vonzzák!

Ebbe az anyagalmazba csak bele kell nyulni minden gondolkodás nélkül, aztán kiragadni, amit megmarkolunk, valami csak akad az ujjunk közé! Egy kis lére felereszteni és kész a tárczacikk, amelynek ugyan nem az a célja — ahogy a czimből sejtené az ember, hogy egy hétnek a — tükröképét adja, hanem hogy a hét eseményeiből leszűrje az erkölcsi tanulságokat és ezeket tükröztesse az olvasó elé, az előbbivel lapunk egy másik rovata, a *heti krónika* foglalkozik!

Én talán a legkevésbé csillogó tárgyat fogtam meg, mikor témát kerestem és elhatároztam, hogy Catulle Mendes „Házaló” című némajátékját veszem fel kiindulási pontul, ezzel most Severin ur, a fehérképű Pierrot gyönyörködött a Vigszínház közönségét. Édes istenem, micsoda skáláját az érzelmeknek olvastam le arról a krétafehérre meszelt arczról, anélkül, hogy csak egy szót is szolt volna!

Pedig én azt hiszem, hogy amit Severin ur a színpadon olyan művészettel tár elénk, az a való életben nem is volna művészet, azzal az életben nagyon hamar rajta vesztenénk, mert mi nagyon nagy művészek vagyunk abban, hogy érzelmeinket eltitkoljuk, hogy ezek ne lássanak meg az arczunkon!

Pierrot szerelmes egy tánczosnőbe, ám ez pénzre és szép ruhára vágy, Pierrot tehát szerelmi bánatában felakasztja magát. De nem sikerül magát elemészteni, mert a tánczosnő levágja a kötélről. Pierrot tehát, hogy pénzhez jusson, megöl egy „handlé”-t. De elfogja a lelkiismeretfurdalás, valahányszor a gyilkosság gyümölcsét élvezni akarja, mindig fülébe csendül a megölt házaló „Chand d'Habaitz!” „handlé” — kiáltása; majd a holt házaló alakja kísérti s mikor a tánczosnő kedvesével párbajba keveredik, megjelen előtte a megölt ószeres alakja, s kényszeríti, hogy kezét fogjon vele s öleljezzék vele halálos öleljezzéssel. Severin urnak — a Pierrot megszemélyesítőjének tehetsége minden kritikán felül áll; nem is azért mondtam el ezt a mesét, hogy kritizáljam, hanem azért, hogy rámutassak, milyen nagy művészet ma — természetesennek lenni. Ha nem volnánk olyan nagy művészek érzelmeink eltitkolásában, ha a lelkünket érő egyik-másik behatás ott tükröződnék az arczunkon, mint a kis gyermekeknek, akik nem értek rá az eltitkolás művészetét elsajátítani, de sok embert tartana vissza egy-egy csak neki hangzó elnyújtott kiáltás gazsága gyümölcsének élvezésétől, de sok ember járkálna más arczzal ma az utcán!

Ha ez divatba jönne, mily végkiárulás volna álarczokban, csak ugy duskálhatnánk bennük, ez itt egy tudósfi hamis arca, ez itt egy nagyképű politikusé, ez a szende ártatlanságé, mely mögött egy kokott rejtőzködött, ez maga a megtestesült jóság — az ördög viselte, amíg divatban volt, ez az irgalmasság álarczaja — most, hogy a raktáron van, megtudhatjuk, hogy egy

uzsorás rejtőzött mögötte, ez az ájtatosság leple, nagyon jó arra, hogy eltakarja a bűnököt! Ki ad többet érte? Mind eladó! És minden eladó álarcz arannyal van festve, mert csak csillogó, csak ragyogó külszint keres az ember, a hitvány, azt nem vetheti le, az oda van tapadva, préselve az arczára.

Ártatlan, jó, nemes kifejezésű arczczal csak a gyermekek szaladgálnának az utcán, a többinek mind le kellene vetni az álarczát, óh, magamat se veszem ki, mert én, aki itt lamentálok az álarczok miatt, valójában örülök neki, hogy így van, mert mivé lenne a világ, ha nem így volna, hisz az emberiség háromnegyedrésze megundorodnék önmagától s embertársaitól és felkötne magát a legelső fára!

Mégis csak jó, hogy ezen a világon olyan kevés a Pierrot.

Én.

KÉPEINKHEZ.

Nikó Lina, a Vigszínház művésznője. A Vigszínház egyik legkitünőbb tagjának arczképét mutatjuk be jelen alkalommal kedves olvasóinknak. Egyéniségének és művészetének jellemzésére ide iktatjuk azt a pár sort, melyet fényképéhez mellékel:

„Elmélkedés a mult felett. Nem tudnám annyiszor leírni, a hányszor elmondani hallottam e pár szót: „szeretlek, sohasem feledlek!”

Néha, nyári csendes estén, vagy zord téli zimankós időben, mikor az ablakomon keresztül elmerengve néztem a hófuvást, szép, szép jövőt festettek elém!

Lám, lám, hazugság volt minden!

Most, hogy oly hosszú idő után a mult felett elmélkedve egy-egy nyári estén — vagy zimankós téli alkonyatkor, ha ablakomon kinézek — de egyedül, elgondolodom a felett: most vagyok-e bolderabb, vagy akkor voltam, mikor még hazudtak?

Nem tudom.

Nikó Lina.“

Kis művészek. Bekerültek valahogy a műterembe, s a kíváncsiságtól gyötörve, a művész vázlatkönyvét ütötték fel, ezt a csodálatos könyvet, melyben a művész gondolatai még pongyolán csak odavetve, mintegy embrióban vannak meg, a mely mélységes nagy művészetet árul el a hozzáértőknek, s mely a laikusok előtt csak értelemnélküli foltokat, csak odavetett vonásokat tár fel. Ám a két kis gyermek ezekben a képekben is tud gyönyörködni, lelkük, ha nem tudja is, sejtí, hogy a jövőben ezekből a magokból nőnek ki azok a remekek, melyek elragadják egy-egy tárlat néző közönségét.

A természet lepel alatt. Nagyon ritkán mutatkozik be a természet leplezetlenül, szépségeit az avatatlanok elől elfödi, csak néhány kiválasztott meghittnek tárja fel bájait. A legszebb a természet a nap felkeltének pillanatában; hányan, de hányan nem látták még ilyenkor! Nem minden embernek van érzéke ahhoz, hogy csodálja a természet szépségeit, ezeknek a természet lepel alatt van. Ezt a gondolatot fejezi ki Barrias E. francia szobrásznak a párisi „Salon” ezidei tárlatán kiállított szoborműve.

Jó reggelt! Mig mi, lusta emberek, még Morfeus lágyan ölelő karjai közt pihenünk, addig a szorgalmasok már régen bele is faradtak a munkába, s az első csengőszóra megjelen a szobacicza, reggelinket hozva tárczáján s „jó reggelt”-tel üdvözlől bennünket. Hanem hát mentésünkre legyen mondva, nem olyannyira a lustaság szegez bennünket ágyhoz oly soká, mint a fáradság. Mert az, aki egész nap folyamán szellemileg dolgozik, sokkal jobban kimertül, mint aki teszem, egész nap fát vág.

A hegyek közt. A hegyek közt, oly helyeken, hova a madár is csak ritkán száll, ott legelész a hegyi pásztor nyája, honnan mértföldnyi messzeségre el lehet látni, ahol olyan tiszta a levegő, olyan fényes a nap, mint a völgyben soha!

Urnaf reggelén. Megkondul a harang, hogy imára, templomba szólítsa a híveket ezen az ünnepen, mely a nyár küszöbén van, s mely tulajdonkép a nagyesütörtöki ünnepet helyettesíti. Az oltári szentség szerzésének ünnepe, annak emlékére, hogy Krisztus kezébe vette a kenyeret, megáldá, megszegé s odanyujtván tanítványainak, mondá: Vegyétek és egyétek, ez az én testem!

HETI KRÓNIKA.

Hírek az udvarból.

Ő felsége a budai várak renoválása alkalmából többször kifejezte azt az óhaját, hogy a főváros pesti részén is szeretne egy ingatlant venni. Most a királyi család magánvagyonának igazgatósága megvette királyi várapalotának a régi kuria telkét a fővárostól négyzetölenként 1100 frtért.

Ferencz Ferdinand királyi herceg *Luitpold* bajor régens hercegtől azt az ezredet kapta, mely azelőtt Rezső trónörökösé volt, ezentul a második granátos ezred *Ferencz Ferdinand* királyi herceg nevét viseli.

József kir. herceg az elmúlt héten Máramaroszigeten és Nagyváradon időzött csapatszemele végett.

Kitüntetések.

A király az emult héten a Bécsből távozó *Mark Twaint* meglehetősen sokáig tartó magánkihallgatáson fogadta.

Ferencz Ferdinand trónörökös *Lachnit* Jánosnak, a keleti-pályaudvar állomásfőnökének értékes szivartárczát küldött, melynek egyik oldalán a kir. herceg czimere, másik oldalán pedig bevéselt aláírása volt látható.

A honatyák köréből.

Asbóth János országos képviselő belépett a szabadelvű pártba.

Gyászrovat.

Makkfalvi Dósa Gábor 56 éves korában Marosvásárhelyt máj. 24-én.

Stadler Ignác 80 éves korában Győrött máj. 24-én.

Heszler György nyug. néptanító 79 éves korában Hatvanban máj. 24-én.

Tudomány és művészet.

A párisi „Szalon” zsűrije a II. osztályu érmet *László Fülöp* magyar festőnek ítélte oda Hohenlohe herceg birodalmi kancellár arczképeért.

A *Van Dyck* kiállítás az Akadémiában még folyton érdeklődés tárgya, azért ez még őszig marad nyitva, azután ennek helyét modern metszetkiállítás foglalja el; a kiállítások megtekintése díjtalan.

Sport.

220,830 korona. A turf történetében szinte páratlan, hogy egy istállótulajdonos rövid két hónap alatt ily óriás összeget nyerjen lovaival, e mellett kilátása legyen arra is, hogy a jövő hónapban ez összeget meg fogja kétszerezni. A legfiatalabb istállótulajdonosok egyike, *Königswarter Herman* báró ez, a ki a következő összeget nyerte lovaival: *Pardon* 103,350, *Bonvivant* 45,000, *Pilátus* 40,000, *Aruló* 18,000, *Komámasszony* 6800, *Sandvich* 5440, *Mirebeau* 1970 és *Corvinus* 270 koronát. Ha ehhez hozzávesszük a bécsi derby és a hamburgi derby díját, melyekre a szerencsés sportman pályázik, eddig el nem ért rekordot fog fölmutatni *Königswarter* báró, a ki különben nem is tulságos drágán jutott a lovak birtokába. Igaz, hogy ez a két utóbbi díj még kissé kérdéses, mert a versenypályán sem nőnek a fák az égig, de így is nagy siker ez, különösen tekintetbe véve, hogy két év előtt 100,610, tavaly pedig csak az év végén volt 230,620 korona az istálló nyeresége.

Egyesületi hírek.

A Jósziv-egyesület az elmúlt héten tartotta meg rendes évi közgyűlését *Dániel Ernőné* báróné elnöklésével. Résztvett a gyűlésen: *Hegedüs Sándorné*, *Adlerné-Bancalari Hedvig*, *Rickl Gyuláné*, *Falk Zsigmond* lovag, *Lukács Antal*, *Stesser József*, *Lévay Henrik* báró, *Burchardt Bélavári Konrád*, *Schweiger Márton*, *Hajduska Emil* dr. főtitkár és *Simon Ignác* könyvelő. Az évi jelentésből, a melyet *Hajduska Emil* dr. terjesztett elő, megemlítjük, hogy az egyesület tavaly 23650 forint segítséget osztott ki. Az idén kiosztott segítség összege is 5350 forint.

Az orsz. magyar iskolaegyesület *Királyi Pál* halála napján sikerült emlékünnepet rendezett az elmúlt héten a kápolna-téri elemi iskola tornatermében. Az ünnepre képviselőt küldtek az összes ker. iskolák, s ott voltak az iskolaszék tagjai, a kised-ővői hölgybizottság s a helyi hatóságok.

Egészségügy.

Az emberiség egyik legnagyobb ellenségének, a tüdővésznek lenyűgözésére ült össze az elmúlt héten Berlinben az internaczió-nális kongresszus, amely hivatva van a tüdővész szanatoriumi gyógyításának kérdését előre juttatni. Ennek a századnak első felében az első impulzus Angolországból eredt, ott ma már ez a gyógyítási mód terjedt el és nagy sikerrel jár. Ma már ilyen tüdővész szanatoriumok Németországban is vannak. A kongresszus védnökönje *Augusztó Viktoria* császárné. A magyar orvosok részét vesznek benne *Reisz Gedeon*, *Korányi Frigyes*, *Hutyra Ferencz*, *Kéty Károly*, *Schermann Adolf*, *Kuthy Dossó*, *Friedrich Vilmos*, *Juba Adolf*.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Kérjük előfizetőinket, hogy azok, kik az előfizetők postájában levelezni óhajtanak, csak egy közleményt küldjenek be, mert a roppant tulhalmozódás miatt különben képtelenek vagyunk mind adni. — **B. A.** Higyje el, akkor is, ha egész nevét írja ki, csak oly kevéssé ismerjük önt, mintha csak két betűt ír a költeménye alá. A vers különben nem jó, hogy miért? Nagyon kis helyet szánhatnánk, olyan sok mondanivalónak. — **D. O.** Telve reminiscenciákkal, új gondolat nélkül szűkölködik. — **Dz. M.** Álnevet nem szabad elárulnunk, kívánsága szerint járunk majd el. — **B. S. Jó.** — **Szinpártoló** Ha ön írta őket, hogyne! — **Gábor diák.** 1. Bejuthat a kívánt helyre. 2. Azt könyvből lehetetlen jól elsajátítani. 3. Nem, de egy hasonló nevű férfi igen. — **Z. L.** Nem emelkedik túl az ilyen versek általános mértékén. — **L. N.** A prózát szivesebben vesszük öntől. — **B. E.** A talány hibásan van megszerkesztve. — **M. K.** Ezeknek olyan reklam izük van. — **Ifj. Sz. F.** Folyóiratért nem kell kaucziót letenni. A politikai hatóságnál kell bejelenteni. — **K. G.** Igen. — A szív románcza, stb. stb. Nagyon magukon hordják a kezdő bélyegét. — **L. Frigyesné** urnőnek 1. Az m. sz. = *mint szövetkezet*; 2. hárommilliónyolczszáznyolczezernégyszázhuszonhárom koron a harmincz fillér. 3. Azok a már egyszer használt czinklemezek, melyről képeket lehet lenyomtatni. — **F. Gy.** Jó. — **T-y** Nem tudjuk: a mi véleményünket kéri-e, ha nem, vegye ugy, mintha V-a felelne önnek. Meglehet, hogy nem akarja az a fiatal ember, hogy az ön és az ő neve közszájra kerüljön! — A második kérdésre a szíve inkább megadhatná a feleletet. Ha az nem mozdul, ha annak közömbös — akkor semmi esetre! — **Plagizátor.** Jóizü népies hang, de némely helyen alantjáró kifezések; ezek az erényei és a hibái. — **B. A.** Nehézkesen indul, csak az utolsó két versszakban lendül magasbra — **St. L.** Köszönjük. — **P. V.** Bizony megkésve jött, de eltettük jövőre. — **St. Ö.** Igen. — **K. I.** Csak megjelent, nekünk megküldött könyvekről hozunk ismertetést. — **P. J.** Hosszú, hosszú, hosszú! — **R. M.** Nem egységes; a gondolatmenet egy leíró költeményhez nagyon rhapszodikus! — **V. A.** Jó. — **Gy. B.** A fordítást köszönjük, de az életrajzot — elhagyjuk. — **Pácziens.** Forduljon tanácsért dr. Grósz Sándor fogorvos urhoz (Budapest, Károly-körút 7. szám.) — *Több kéziratról a jövő számban.*

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

A vonatok **érkezése** Budapest-nyugati pályaudvarra.

Érvényes 1899. május hó 1-től.

Délelőtt				Délután					
vonat- szám	óra	perc	vonat neme	honnán	vonat- szám	óra	perc	vonat neme	honnán
1) 701	12	50	k. e. v.	Konstantinápoly	171	12	55	sz. v.	Palota-Ujpest
161	4	40	sz. v.	Palota-Ujpest	5) 141	1	15	»	Nagy-Maros
2) 705	5	30	ost.e.v.	Konstantinápoly	703	1	25	gy. v.	Bukarest
163	5	40	sz. v.	Palota-Ujpest	173	1	40	sz. v.	Palota-Ujpest
165	6	35	»	Palota-Ujpest	103	1	50	gy. v.	Páris, Bécs
501	6	45	»	Szolnok, Czegléd	175	3	00	sz. v.	Palota-Ujpest
3) 151	6	55	»	Vác	135	4	00	»	Nagy-Maros
117	7	05	»	Bécs	5) 185	4	10	»	Palota-Ujpest
709	7	15	»	Verciorova	603	4	20	»	Szolnok, Czegléd
4165	7	25	tv.szsz.	Pilis Csaba	403	4	40	»	Esztergom
167	7	35	v. sz.	Palota-Ujpest	6) 145	5	25	»	Nagy-Maros
6011	7	45	v. v.	Lajosmizse	177	5	45	»	Palota-Ujpest
217	7	55	tv.szsz.	Berlin, Zsolna	115	5	55	»	Bécs
4) 139	8	10	sz. v.	Nagy-Maros	179	6	50	»	Palota-Ujpest,
713	8	25	»	Czegléd	711	7	00	»	Temesvár
401	8	35	»	Esztergom	707	7	40	gy. v.	Orsova, Temesvár
127	8	45	»	Párkány-Nána	5) 147	8	05	sz. v.	Vác
1403	9	45	gy. v.	Berlin, Zsolna	6) 405	8	15	»	Pilis-Csaba
169	10	10	sz. v.	Palota-Ujpest	181	8	25	»	Palota-Ujpest
715	10	55	»	Szeged	125	8	35	»	Párkány-Nána
143	11	05	»	Érsekujvár	603	8	45	v. v.	Lajosmizse
					105	9	00	gy. v.	Bécs
					140	9	25	»	Berlin, Zsolna
					411	9	35	v. v.	Esztergom
					7) 109	9	55	ost.e.v.	Ostende, Bécs
					719	10	05	sz. v.	Szolnok, Czegléd
					183	10	15	»	Palota-Ujpest
					137	10	40	»	Nagy-Maros
					8) 107	10	55	gy. v.	Bécs
					123	11	25	sz. v.	Érsekujvár
					5) 187	11	35	»	Palota-Ujpest
					9) 101	11	50	k. e. v.	London, Páris, Bécs

A vonatok **érkezése** Buda-Császárfürdő kitérőbe.

4013	7	34	v. v.	Pilis-Csaba	4003	4	46	sz. v.	Esztergom
4001	9	02	sz. v.	Esztergom	4005 ¹⁾	8	19	»	Pilis-Csaba
					4011	9	35	v. v.	Esztergom

¹⁾ Közlekedik ünnep és vasárnapokon május 15-től.

A vonatok **érkezése** Budapest-keleti pályaudvarra.

1) 101	12	10	k. e. v.	London, Páris, Bécs	311	12	25	sz. v.	Hatvan
2) 901	12	30	»	Konstantinápoly	301	12	50	gy. v.	Berlin, Ruttka
645	5	00	t. szsz.	Arad	903	1	05	»	Konstantinápoly
321	5	20	v. v.	Ruttka, Berlin	601	1	10	»	Bukarest, Arad
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	1901	1	25	»	Gyékényes, Pécs
607	6	10	»	Brassó, Arad	403	1	30	»	Lemberg, Kassa
47	6	15	t. szsz.	Bicske	3	1	45	»	London, Páris, Bécs
405	6	35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	503	1	50	»	Tövis, M.-Sziget
7	6	40	»	Bécs, Sopron	1301	2	05	»	Graz, Fehring
9) 1509	6	55	gy. v.	Popr.-Felka Kassa	21	4	50	sz. v.	Bicske
907	7	05	sz. v.	Belgrád, Brod	313	5	55	»	Gödöllő
507	7	10	»	Brassó, Kolozsvár	505	6	20	»	Brassó, Kolozsvár
309	7	30	»	Hatvan	27	6	50	v. v.	Győr
1303	7	35	»	Graz, Fehring,	5	7	15	gy. v.	Bécs, Graz
501	7	50	gy. v.	Bukarest, Brassó	605	7	20	sz. v.	Brassó, Arad
1021	7	55	v. v.	Paks, Adony-Szabolcs	905	7	35	»	Belgrád, Eszék
1505	8	15	sz. v.	Kassa, Popr.-Felka	305	7	45	»	Berlin, Ruttka, Szerencs
1005	8	20	»	Fiume, Zágráb, Eszék	1007	8	00	»	Fiume, Zágráb Pécs
1003	8	40	gy. v.	Fiume	1705	8	10	»	Stanislaw M.-Sziget
4) 319	8	45	sz. v.	Pászthó	5) 15	8	20	»	Fiume, N.-Kanizsa Bicske
509	9	15	»	Szolnok	1001	8	35	gy. v.	Róma, Fiume, Zágráb
11	9	25	»	Győr,	407	8	40	sz. v.	Munkács, M.-Sziget
23	10	15	»	Triest, Fiume	6) 19	9	00	»	Bicske
307	10	20	»	Ruttka, Fülel	1507	9	05	»	Kassa, P.-Felka
909	10	30	»	Szabadka	9	9	20	»	Bécs, Graz
					303	9	25	gy. v.	Berlin, Ruttka
					603	9	40	»	N.-Szeben, Gyulafehérvár
					25	9	45	sz. v.	Triest, Fiume
					401	10	00	gy. v.	Munkács, Kassa
					6) 511	10	30	sz. v.	Nagy-Káta
					6) 317	10	50	»	Hatvan
					5) 17	11	00	»	Bicske

1) Közlekedik kedden és pénteken.
 2) » szerdán és szombaton.
 3) » jun. 15. bez. szept. 15.
 4) » május 15-től.
 5) » Közlekedik jun. 1-től bez. szept. 15-ig.
 6) » Közlekedik ünnep- és vasárnap máj. 15-től bez. szeptember 15.

A vonatok **indulása** Budapest-nyugati pályaudvarról.

Érvényes 1899. október hó 1-től.

Délelőtt				Délután					
vonat- szám	óra	perc	vonat neme	hová	vonat- szám	óra	perc	vonat neme	hová
1) 702	12	00	k. e. v.	Konstantinápoly	6104	12	05	sz. v.	Czegléd, Szolnok
2) 102	1	00	»	Bécs, Páris, London	172	12	15	»	Palota-Ujpest
166	5	55	sz. v.	Palota-Ujpest	136	12	25	»	Nagy-Maros
3) 110	6	10	ost.e.v.	Bécs, Ostende	5) 146	12	40	»	Nagy-Maros
124	6	15	sz. v.	Érsekujvár	4106	12	50	»	Pilis-Csaba
4102	6	30	»	Esztergom	174	1	05	»	Palota-Ujpest
6102	6	40	»	Czegléd, Szolnok	104	1	45	gy. v.	Bécs, Páris
168	6	50	»	Palota-Ujpest	126	2	15	sz. v.	Párkány-Nána
6012	7	00	v. v.	Lajos-Mizse	176	2	20	»	Palota-Ujpest
1402	7	30	gy. v.	Zsolna, Berlin	704	2	30	gy. v.	Bukarest
106	8	00	»	Bécs	144	2	35	sz. v.	Érsekujvár
708	8	15	gy. v.	Temesvár, Orsova	4104	2	40	»	Esztergom
712	8	30	sz. v.	Temesvár,	6014	2	45	v. v.	Lajos-Mizse
4) 142	8	40	»	Nagy-Maros	720	3	05	sz. v.	Czegléd, Szolnok
170	9	05	»	Palota-Ujpest	5) 186	3	20	»	Palota-Ujpest
116	9	15	»	Bécs	716	4	25	»	Szeged
					178	4	30	»	Palota-Ujpest
					138	4	40	»	Nagy-Maros
					6) 108	5	40	gy. v.	Bécs
					5) 148	5	45	sz. v.	Vác
					180	6	00	»	Palota-Ujpest
					1404	6	20	gy. v.	Zsolna, Berlin
					7) 140	6	30	sz. v.	Nagy-Maros
					710	7	00	»	Verciorova
					4112	7	10	v. v.	Esztergom
					182	7	40	sz. v.	Palota Ujpest
					8) 128	7	50	»	Párkány-Nána
					218	9	05	tv. szsz.	Zsolna-Berlin
					184	9	25	sz. v.	Palota-Ujpest
					118	9	35	»	Bécs
					9) 706	10	15	ost.e.v.	Konstantinápoly
					5) 188	10	25	sz. v.	Palota Ujpest
					714	10	35	»	Szeged, Temesvár
					10) 152	10	45	»	Vác

A vonatok **indulása** Buda-Császárfürdő kitérőről

4002	6	16	sz. v.	Esztergom	4006	12	30	sz. v.	Pilis-Csaba
					4004	2	29	»	Esztergom
					4012	7	05	v. v.	Esztergom

A vonatok **indulása** Budapest-keleti pályaudvarról.

1) 902	12	20	k. e. v.	Konstantinápoly	3) 512	12	10	sz. v.	Nagy-Káta
2) 102	12	40	»	Bécs, Páris, London	22	12	25	»	Bicske
32	6	20	v. v.	N.-Kanizsa	310	12	35	»	Hatvan
604	6	50	gy. v.	Gyulafehérvár, N.-Szeben	316	1	30	»	Gödöllő
10	6	50	sz. v.	Bécs, Graz	1302	1	45	gy. v.	Fehring, Graz
402	7	10	gy. v.	Kassa, Munkács	504	1	55	»	Tövis, Kőrösmező
1002	7	15	»	Zágráb, Fiume, Róma	602	2	15	»	Arad, Bukarest
304	7	30	»	Ruttka, Berlin	4	2	20	»	Bécs, Páris
3) 320	7	35	sz. v.	Hatvan	16	2	30	sz. v.	Bicske
906	7	35	»	Belgrád, Brod	404	2	35	gy. v.	Kassa, Lavoczne, Lemberg
					904	2	40	»	Konstantinápoly
					312	2	45	sz. v.	Hatvan
1508	7	50	»	Kassa, Popr.-Felka	510	2	55	»	Szolnok
1008	8	00	»	Zágráb, Fiume Pécs	1004	3	00	gy. v.	Győr, Székesteh.
606	8	10	»	Arad, Brassó	1022	3	20	v. v.	Adony-Szabolcs, Paks
506	8	30	»	Kolozsvár, Brassó	302	3	45	gy. v.	Ruttka, Berlin
6	8	50	gy. v.	Bécs, Graz	910	4	00	sz. v.	Szabadka
408	8	50	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	12	4	30	»	Győr, Székesteh.
20	9	00	»	Bicske	308	5	20	»	